

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΠΡΟΣ: Π.Ν.Ε., Τ.Ο., Ο.Π., Κ.Ο., Κ.Ο. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ

ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΙΟΥΛΗ 1977

Ο.Ε.Σ/6

Στις 23 'Ιούλη του '74 η κυβερνητική σκυτάλη παράχωρήθηκε από την χούντα στον Κωνσταντίνο Καραμανλή που ανέλαβε, στα πλαίσια της μεταπολίτευσης, να επαναφέρει τον τόπο στους κοινοβουλευτικούς θεσμούς. Έτσι έληξε η στρατιωτική δικτατορία που έγκαθιδρύθηκε με το πραξικόπημα της 21ης 'Απρίλη του '67.

Τό πραξικόπημα της 21ης 'Απρίλη είχε πραγματοποιηθεί από αξιωματικούς που κατέχοντας θέσεις κλειδιά στην ΚΥΠ ήταν άμεσα συνδεδεμένοι τόσο με την ΣΙΑ όσο και με την 'Αμερικάνικη στρατιωτική αποστολή. Γι' αυτό δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία πως τό πραξικόπημα ήταν 'Αμερικάνικο, πως στόχος του ήταν η προάσπιση των οικονομικών και στρατηγικών συμφερόντων των ΗΠΑ και των χωρών του ΝΑΤΟ από την απειλή του λαϊκού κινήματος που γιγαντώθηκε στα πλαίσια του δεύτερου ανένδοτου αγώνα (1965-67). Γιατί ο δεύτερος ανένδοτος έθεσε πιά ξεκάθαρα τό πρόβλημα της εξουσίας στην χώρα μας. Τά βασικά του σύνθηματα - Ο ΛΑΟΣ ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ, Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΣΤΟ ΕΘΝΟΣ, Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ - αποτέλεσαν αποφασιστική πρόκληση στην δομή εξουσίας. Τό σύνθημα Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ έθετε σέ αμφισβήτηση την επικυριαρχία των ΗΠΑ και των χωρών του ΝΑΤΟ στην 'Ελλάδα. 'Η 'Ελλάδα, με την άνοιχτή επέμβαση των ΗΠΑ στον εμφύλιο πόλεμο, ήταν η πρώτη χώρα που μετατράπηκε σέ δορυφόρο τους, η πρώτη χώρα που αντιμετώπισε την ακάθεκτη επέκτατική πορεία του 'Αμερικάνικου ιμπεριαλισμού κατά την μεταπολεμική περίοδο. Στις δυό σχεδόν δεκαετίες που είχαν περάσει από τό κλείσιμο του εμφύλιου πολέμου ο λαός μας είχε γευθεί τις συνέπειες της οικονομικής, πολιτικής και στρατιωτικής εξάρτησης της χώρας από τά ξένα κέντρα αποφάσεων. Κέντρα που καθόριζαν έρήμην του την πορεία της χώρας στον διεθνή χώρο, την δομή της οικονομικής της

ανάπτυξης και την δομή ακόμα της πολιτικής εξουσίας. Οι μεγάλες εθνικές επιλογές γινόντουσαν με κριτήριο τα οικονομικά συμφέροντα των ξένων μονοπωλίων και της ντόπιας εξαρτημένης και μεταπρατικής οικονομικής ολιγαρχίας καθώς και τα στρατηγικά συμφέροντα των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ στο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου. Τό σύνθημα Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ενσάρκωνε την απόφαση του λαού μας να αγωνισθεί για να αποσείσει τα δεσμά που του χάλκευσε ο Αμερικάνικος ιμπεριαλισμός στα πλαίσια του ΝΑΤΟ, να ελληνοποιήσει τα κέντρα αποφάσεων, να χαράξει μία πορεία για την χώρα που ανταποκρίνεται στις δικές του ανάγκες και τους δικούς του δραματισμούς. Τό σύνθημα Ο ΛΑΟΣ ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ απευθυνότανε κατά κύριο λόγο στην δομή της πολιτικής εξουσίας στην χώρα μας. Γιατί η Αμερικάνικη επικυριαρχία λειτουργούσε μέσα από δυό βασικά κανάλια, μέσα από δυό βασικούς μηχανισμούς. Πρώτο, την διάβρωση της κρατικής μηχανής κι' ιδιαίτερα των ενόπλων δυνάμεων και των υπηρεσιών πληροφοριών. Δεύτερο, την αφοραίωση του πολιτικού φορέα της εξαρτημένης και μεταπρατικής ντόπιας οικονομικής ολιγαρχίας -που κατά κύριο λόγο ήταν τό κόμμα της Δεξιάς, η ΕΡΕ. Κορυφαία δύναμη τόσο του κρατικού μηχανισμού όσο και του πολιτικού φορέα της οικονομικής ολιγαρχίας του τόπου ήταν τά ανάκτορα. Γιατί ο Βασιλιάς ήταν ταυτόχρονα ο τοποτηρητής των Αμερικανών στις ένοπλες δυνάμεις και ο ουσιαστικός αρχηγός της Δεξιάς. Τό σύνθημα Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΣΤΟ ΕΘΝΟΣ αναφερότανε στον κύριο μοχλό που είχαν διαμορφώσει τόσο ο Αμερικάνικος παράγοντας όσο και η Δεξιά μετά τόν εμφύλιο πόλεμο για να έγγυηθεί την δομή εξουσίας στην χώρα μας και να προσπίσει τά κοινά τους συμφέροντα. Αντί ο στρατός να είναι ο έγγυητής της εθνικής ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας, είχε μετατραπεί σε όργανο αστυνόμευσης και ελέγχου του λαού μας. (Έτσι χρησιμοποιήθηκε την εποχαιρία της χούντας -και προδομένος από την πρακτορική ηγεσία του δέν μπόρεσε να αποτρέψει τόν βιασμό της Κύπρου τόν Ιούλη του '74).

Οι Αμερικάνοι πρόβλεπαν -και πρόβλεπαν σωστά- πώς στίς έκλογές του Μάη 1967 τό λαϊκό κίνημα θά αποκτοῦσε μιὰ κυβέρνηση πού θά ἔθετε σέ ἀμφισβήτηση μερικά τουλάχιστον ἀπ'τά προνόμιά τους, μερικά τουλάχιστον ἀπ'τά προνόμιά τῶν ἀνακτόρων. Πρόβλεπαν -και πρόβλεπαν σωστά- πώς μέσα ἀπ' τίς ἀναμετρήσεις πού θά ἀκολουθοῦσαν θά αποκτοῦσε τό λαϊκό κίνημα νέα δυναμική καί νέους πιό ριζοσπαστικούς προσανατολισμούς. Πώς θάμπαινε ἡ χώρα ὀριστικά σέ μιὰ τροχιά πού θά ὀδηγοῦσε στήν ἐθνική ἀνεξαρτησία, τή λαϊκή κυριαρχία καί τελικά στήν κοινωνική ἀπελευθέρωση τῶν ἐργαζομένων, στήν ἀπάλειψη τῶν προνομίων τῆς ντόπιας καί ξένης ὀλιγαρχίας. Τό πραξικόπημα εἶχε προετοιμαστεῖ κατά τήν διάρκεια τῶν δύο περίπου χρόνων πού μεσολάβησαν ἀνάμεσα στό "Βασιλικό πραξικόπημα" τῆς 15ης Ἰούλη τοῦ '65 καί τῆς 21ης Ἀπρίλη τοῦ '67. Συνέβαλαν σ'αυτό οἱ κυβερνήσεις τῶν ἀποστατῶν καί τῶν "ἀνδρεικέλων" πού ἀποδυνάμωσαν συστηματικά ὅλα τά κέντρα ἀντίστασης στόν κρατικό μηχανισμό, τίς ἔνοπλες δυνάμεις, τίς ὑπηρεσίες πληροφοριῶν, τίς συνδικαλιστικές ὁργανώσεις τῶν ἐργαζομένων καί καταρράκωσαν τό κῦρος τῆς Βουλῆς καί γενικώτερα τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς χώρας.

Όλοι περίμεναν πώς φορέας τῆς δικτατορίας θά ἦταν ὁ Βασιλιάς μέ τήν "μεγάλη χούντα", τήν χούντα τῶν στρατηγῶν. Ἀλλά οἱ Αμερικάνοι εἶχαν κάνει ἄλλη ἐπιλογή. Εἶχαν ἐπιλέξει τούς συνταγματάρχες. Τούς εἶχαν ἐπιλέξει γιατί καί ὁ θεσμός τῆς μοναρχίας εἶχε ὑποστεῖ ἀνεπανόρθωτη ζημιά στά πλαίσια τοῦ δεύτερου ἀνένδοτου. Γιατί ἦταν ἐπιτακτική ἡ ἀνάγκη γιά "ἀνανέωση" τῆς ἡγεσίας τῆς Δεξιᾶς. Αὐτή τους ἡ ἐπιλογή ἀπέδωσε βραχυπρόθεσμα, γιατί προσωρινά τουλάχιστον ἀποπροσανατόλισε τόν Λαό. Τίς πρῶτες κρίσιμες ἡμέρες ὑπῆρξε σύγχιση. Ποιοί ἦταν οἱ συνταγματάρχες; Γιατί δέν ἦταν "ἐπί κεφαλῆς" τοῦ πραξικοπήματος ὁ Βασιλιάς -πού εἶχε κι'αὐτός προετοιμάσει τό δικό του πραξικόπημα; Αὐτά τά ἐρωτήματα καί ἡ ἄμεση συναίνεση τοῦ Βασιλιά ἔδωσαν στούς Αμερικάνους τόν ἀπαραίτητο χρόνο γιά τήν ἐδραίωση τῆς δικτατορίας. Ἀλλά ἡ ἐπιλογή τους εἶχε

συνέπειες. Διαίρεσε την Δεξιά. Καί η διαίρεση πήρε όξύτερη μορφή ύστερα απ'τό Βασιλικό "άντικίνημα" της 13ης Δεκέμβρη του '67. Καί ήταν όλη την έφταετία η "Αχιλλεύιος πτέρνα" της δικτατορίας. Αύτή η διαίρεση ανάμεσα στην "δικτατορική" καί την "άντιδικτατορική" Δεξιά - διαίρεση πού άφορούσε όχι την αναγκαιότητα της δικτατορίας αλλά την μορφή της επέμβασης καί κατά συνέπεια του φορέα της - διεύρυνε καί ένίσχυσε την "ήθική αντίσταση" του Λαού.

Άλλά η δικτατορία δέν έπεσε από την δράση του λαϊκού κινήματος. Δέν υπήρχαν οι οργανωτικές προϋποθέσεις γιά κάτι τέτοιο. Ή δικτατορία έπεσε από τά ίδια της τά σφάλματα, από τόν πρακτορικό χαρακτήρα της ήγεσίας της, απ'τά άπίθανα οίκονομικά της σκάνδαλα, από τό ξεχαρβάλωμα της κρατικής μηχανής, από την έλλειψη κάθε ίχνους προγραμματισμού. Την χαριστική βολή την έδωσαν η λαϊκή εξέγερση του Πολυτεχνείου κι'ακόλουθα η μεγάλη έθνική προδοσία στο Κυπριακό.

*
* *

Ο Καραμανλής ανέλαβε την ύλοποίηση της "γέφυρας" του Άβέρωφ. Άνέλαβε την αναίμακτη μετάβαση απ'την δικτατορία στον κοινοβουλευτισμό. Άνέλαβε τό έργο της αποκατάστασης της ενότητας της άρχουσας τάξης καί του πολιτικού φορέα της, την επανασύσταση του κράτους της Δεξιάς. Άνέλαβε νά έγκαθιδρύσει ένα κοινοβουλευτικό αλλά άύταρχικό πολίτευμα μέ υπερενισχυμένη την έκτελεστική έξουσία, ένα πολίτευμα πού νά περιέχει έφεδρικούς "νόμιμους" μηχανισμούς γιά την έπιβολή της "Κοινωνικής ειρήνης" καί την άναχαίτιση του λαϊκού κινήματος όταν αυτό καταστεί άπαραίτητο. Άνέλαβε νά άποκαταστήσει τό κύρος των ΗΠΑ, νά έπιλύσει ειρηνικά τό Κυπριακό καί νά διατηρήσει την Έλλάδα σαν προχωρημένο φυλάκιο των ΗΠΑ καί του ΝΑΤΟ στα Βαλκάνια. Άνέλαβε νά προσπίψει τά συμφέροντα των πολυεθνικών μονοπωλίων της Δύσης καί νά ολοκληρώσει την οίκονομική μας έξάρτηση μέ την ένταξη της χώρας στην ΕΟΚ - γιά νά "άνήκομεν εις την Δύσιν". Τό έγχείρημα απέτυχε. "Ας δούμε γιατί.

"Επιτυχία" του ήταν πώς στήν κυβέρνηση της μεταπολίτευσης χρησιμοποίησε αντιστασιακούς, κεντρώους και "προοδευτικούς". Κατόρθωσε έτσι - έστω για μιά μικρή αλλά κρίσιμη περίοδο - να προσεταιριστεί τόν τίτλο του "υπερκομματικού", του "έθνικο" ηγέτη. Προετοίμασε αίφνιδιαστικές έκλογές για να αξιοποιήσει τόσο την ανακούφιση του λαού από την πτώση της χούντας όσο και την ανησυχία του πώς τά τάνης κερδοκοῦσαν για μιά νέα εύκαιρία. Μέ τό "Καραμανλής ή τά τάνης" μέ έκλογικό νόμο κομμένο στά μέτρα του (άλλά γενικής αποδοχής άπ'τήν κυβέρνηση της "Εθνικής Ενότητας"), απόκτησε συντριπτική πλειοψηφία στό Κοινοβούλιο. Στηριζόμενος σ'αυτή την πλειοψηφία, ψήφισε τό αὐταρχικό σύνταγμα της Νέας Δημοκρατίας - σύνταγμα πού έρχεται σέ άμεση και κατάφωρη αντίθεση μέ την άρχή πώς οί έξουσίες πηγάζουν άπ'τό λαό - κι ακόλουθα πέρασε νόμους - πλαίσια για τό άλυσσοδέσιμο του λαού, όπως ο 330 και ή κατάσταση πολιορκίας.

Αυτές ήταν οί "έπιτυχίες" του. Άλλά τίποτε άλλο δέν "πήγε καλά". Στόν βωμό της ένότητας της άρχουσας τάξης και του πολιτικού της φορέα, μετέτρεψε την αποχουντοποίηση (τήν τιμωρία, την κάθαρση, την αποκατάσταση) σέ έμπαιγμό του λαού και παράδωσε καίριες θέσεις του κρατικού μηχανισμού σέ βασιλόφρονες και χουντικούς. Και θαπρεπε γι'αυτό τόν λόγο να του είναι εύγνώμονες και οί μοναρχικοί και οί χουντικοί. Άλλά συνέβη τό αντίθετο. Γιατί; Πρώτο, γιατί δέν επανέφερε τόν Κωνσταντίνο. Δύσκολα του τό συγχωρούν οί βασιλόφρονες, όσες θέσεις-κλειδιά στόν κρατικό μηχανισμό και άν τους παραδώσει. Δεύτερο, γιατί - όσο κι άν τό προσπάθησε - δέν μπόρεσε να αποφύγει την συμβολική καταδίκη και φυλάκιση της χουντικής ήγεσίας και μιās δράκας ύποτελών της. Δύσκολο να του συγχωρήσουν οί χουντικοί. Τρίτο, γιατί νομιμοποίησε τά Κ.Κ. Όσο κι άν ήταν "έπιβεβλημένη" για λόγους τακτικής στην φάση της μεταπολίτευσης αυτή του ή απόφαση, δέν του τό συγχωρεϊ ή άκροδεξιά.

"Αν και δέν πέτυχε στό μέτρο πού τό έπεδίωξε τόν στόχο τής ένοποίησης τής Δεξιās παραμένει ό συνολικός έκφραστής της στήν Έλλάδα. Αυτό βέβαια δέν σημαίνει πώς οι άντιθέσεις πού πηγάζουν από τήν κοινωνική προέλευση τής Δεξιās δέν θά παραμένουν έντονες.

Στίς μέρες τής μεταπολίτευσης, όχι στίς μέρες τής χούντας, ήρθε ό 'Αττίλας ΙΙ - ή επέκταση τής Τουρκικής κατοχής στό 40% τής Κύπρου. Παρά τίς μεγαλόστομες προειδοποιήσεις του πρός τήν Τουρκία, δέν μπόρεσε νά προασπίσει τήν άκεραιότητα τής Μεγαλονήσου. 'Αντί γι' αυτό, προχώρησε στήν θεαματική, συμβολική μόνο ενέργεια τής δήθεν άποχώρησης τής Έλλάδας από τήν 'Ατλαντική συμμαχία - ενέργεια πού άποσκοπούσε στήν έκτόνωση τής άγανάκτησης και τής όργης του λαού μας. Κι ένώ "έ-θιξε" έτσι τήν συμμαχία, δέν άποσύνδεσε τίς ένοπλες δυνάμεις και τίς ύπηρεσίες πληροφοριών τής χώρας από τό ΝΑΤΟ, τό Πεντάγωνο και τήν ΣΙΑ. Προκάλεσε άπλως χωρίς νά άφοπλίσει τόν Δούρειο "Ιππο πού έλλοχεύει στα σπλάχνα τής κρατικής μας μηχανής.

Στίς μέρες του ξέσπασε ή κρίση του Αίγαίου. 'Η Δύση στήν όποία "άνήκομεν" στηρίζει τήν επεκτατική, σωβινιστική πολιτική τής Τουρκίας στό Αίγαίο πού στοχεύει είτε τήν διχοτόμηση είτε στήν συγκυριαρχία κάτω άπ' τήν επίδιαιτησία των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ. 'Ανάμεσα στό καθήκον του νά προασπίσει τήν έδαφική άκεραιότητα τής χώρας από κάθε άπειλή και στήν ύποχρέωση νά έγγυθηεί τήν ένταξη τής Έλλάδας στό δυτικό ψυχροπολεμικό στρατόπεδο, άκολούθησε πολιτική συμβιβασμού και ύποχωρήσεων, μέ τήν έλπίδα πώς κάποιος από μηχανής θεός, κάποιος Κάρτερ, θά τόν βγάλει από τό άδιέξοδο. 'Ακόμη περιμένει. Στο μεταξύ, διαβρώνονται μέ τήν προσφυγή στήν Χάγη, μέ τίς "διαπραγματεύσεις", μέ τίς έρευνες του "Σισμίκ", μέ τίς τόσες άλλες μεθοδευμένες ενέργειες τής Τουρκίας και των συμμάχων, τά κυριαρχικά δικαιώματα τής χώρας μας στό Αίγαίο και ίσως προετοιμάζεται μεθοδευμένη, καθοδηγούμενη σύγκρουση, μέ στόχο τήν συρρίκνωση του Έλλαδικου χώρου.

Καί η ΕΟΚ; Τό όραμα του Καραμανλή ήταν η ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Η ένταξη κάτω από όποιουσδήποτε όρους. Καί η απόφασή του είχε πολιτική καί μόνο σκοπιμότητα. Για νά "ανήκομεν" είς τήν Δύσιν", για νά προασπισθοῦν τά συμφέροντα της άρχουσας τάξης, για νά ὑπάρξει έγγύηση μακροπρόθεσμα πώς τό κοινωνικό καθεστώς δέν θά άπειληθεῖ από τή λαϊκή βούληση. Κι' αυτό, παρά τό γεγονός πώς οί συνέπειες για τήν οίκο- νομική ανάπτυξη της χώρας μας προβλέπονται αποφασιστικά άρνητικές. Γιατί θά εἶναι άδύνατη η ίσομερής ανάπτυξη τών στρατηγικῶν κλάδων της οίκονομίας μας. Γιατί θά ἐδραιωθεῖ ὀριστικά η ἐξάρτησή μας άπ'τά μητρο- πολιτικά κέντρα της Δύσης. Γιατί θά άπορροφηθοῦν από τό ξένο κεφάλαιο οί δυναμεικές βιομηχανικές επιχειρήσεις καί θά κλείσουν οί άλλες. Γιατί θά συνθλιβεῖ η βιοτεχνία, η μικρομεσαία βιομηχανική ἐπιχείρηση καί τό μικρεμπόριο άπ'τούς πολυεθνικούς γίγαντες πού θά δράσουν ασύδοτα στην χώρα μας. Γιατί θά ἐρημωθεῖ η ὑπαιθρος στά πλαίσια της ἐναρμόνισης της γεωργίας μας μ'αυτήν της ΕΟΚ. Γιατί θά μεταναστεύσει η νειότη στά σκλαβοπάζαρα της Δύσης. Γιατί θά φυγαδευθοῦν τά επιχειρηματικά κέρδη αντί νά συμβάλλουν στίς ντόπιες ἐπενδύσεις. Μέ τήν ἐπίμονη καί δημόσια δήλωση του πρωθυπουργοῦ πώς άποτελεῖ πολιτική του η ένταξη της χώρας μας στην ΕΟΚ, άπογύμνωσε τήν αντιπροσωπεία μας από κάθε διαπραγματευτι- κό ὄπλο. Στηρίχτηκε βέβαια στην "καλή θέληση" καί τήν "κατανόηση" τών μεγάλων φίλων του στην Δυτική Εὐρώπη. Άλλά κι'αυτοί τόν "ἐπρόδωσαν". Κωλυσιεργοῦν, ἀναβάλλουν κι'άρνουνται στην οὐσία νά άποδεχθοῦν -ἔστω μέ τούς δικούς τους όρους- τήν ένταξή μας σύντομα. Κι'αυτό 'γιατί η περίπτωση μας θά εἶναι η πρώτη περίπτωση περιθωριακής, ἐξαρτημένης καί φυσικά "ὑπανάπτυκτης" χώρας πού θά μετάσχει στην μονοπωλιακή τους λέσχη. Έρχεται η σειρά της Πορτογαλίας, της Ισπανίας καί της Τουρκίας. Καί μιά πού η ένταξή μας θ'άποτελέσει διαπραγματευτικό προηγούμενο, θά πρέπει νά αντιμετωπισθεῖ "σφαιρικά" από τήν Δύση, δηλαδή στά πλαίσια μιᾶς γενικότερης διεύρυνσης της ΕΟΚ πρὸς τήν Μεσόγειο. Μά οί ὥρες εἶναι

δύσκολες για την Δύση. Η βαθειά συνεχιζόμενη κρίση του παγκόσμιου καπιταλισμού έχει αναστείλει κάθε προσπάθεια πολιτικής ένωσης της Δυτικής Ευρώπης, έχει οδηγήσει σε προστατευτικά μέτρα των εθνικών οικονομικών που υπονομεύουν κι' αυτούς ακόμα τους δεσμούς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, έχει έντεινεί τον ανταγωνισμό ανάμεσα στις Ευρωπαϊκές χώρες και έχει ενισχύσει την Αμερικανική και Γερμανική επικυριαρχία στον Δυτικο-ευρωπαϊκό χώρο. Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες η ελπίδα του Καραμανλή να εντάξει την Ελλάδα στην ΕΟΚ πριν κλείσει την τετραετία δεν θα εύο-
θεϊ.

Η αντιλαϊκή, συντηρητική οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης που στά πλαίσια του έντεινόμενου πληθωρισμού κέρδους εύνοεί τα μονοπώλια και συμπιέζει τα εισοδήματα των εργαζομένων -κι' ιδιαιτέρως των αγροτών και των συνταξιούχων, δεν της κέρδισε την υποστήριξη της εξαρτημένης και μεταπρατικής μεγαλοαστικής τάξης της χώρας μας. Αντίθετα, οι μεγαλοβιομήχανοι κατηγορούν τον Καραμανλή για "σοσιαλμανία". Δυσό είναι οι λόγοι. Είναι δύσκολο να ξεχάσουν οι μεγαλοβιομήχανοι πόσο απέδωσε η ληστρική τους συμμαχία με την χούντα. Νόμοι και διατάγματα διαμορφώνονταν καθημερινά με στόχο την προέκταση των προνομίων οποιασδήποτε επιχείρησης που ήταν έτοιμη να προχωρήσει στην συναλλαγή. Είναι δύσκολο να ξεχάσουν πόσο δύσκολη ήταν η απεργία μέρες της χούντας. Αυτός είναι ο πρώτος λόγος-ή νοσταλγία του παρελθόντος. Αλλά υπάρχει και άλλος. Η Κυβέρνηση Καραμανλή -όσο κι' αν είναι ταγμένη στην εξυπηρέτηση του ξένου και ντόπιου μονπωλιακού κεφαλαίου- προσπαθεί να μεταφέρει στην Ελλάδα τους δεσμούς του Δυτικοευρωπαϊκού καπιταλισμού που δαμάζει σ' ένα σημαντικό μέτρο την ανεξέλεγκτη κερδοσκοπία της κάθε μίας επιχείρησης στον βώμο των γενικώτερων συμφερόντων της άρχουσας τάξης. Αλλά ξεχνά ο Καραμανλής πως η Ελλάδα είναι περιθωριακή χώρα του παγκόσμιου καπιταλισμού και πως η ντόπια αγορά της είναι πεδίο μάχης για την καταλήστευση των πλουτοπαραγωγικών της πόρων, για την πιο στυγνή εκμετάλλευση των εργαζομένων της.

Γι' αυτό υπάρχει ένταση στις σχέσεις ανάμεσα στην άρχουσα τάξη και τον πολιτικό της φορέα, τον Καραμανλή και την Νέα Δημοκρατία. Υπάρχει σύγκρουση στους κόλπους του ίδιου του πολιτικού φορέα της -ανάμεσα στους Δεξιούς και τους Ακροδεξιούς. Υπάρχει πικρία και απογοήτευση στους κόλπους της Νέας Δημοκρατίας για την φιλοτουρκική στάση των "συμμάχων" στο κρίσιμο θέμα της Κύπρου και του Αιγαίου, για την ανάσχεση της πορείας προς την ένταξη της χώρας μας στην ΕΟΚ. Κι' όλα αυτά σημαίνουν κρίση. Κρίση βαθειά στους κόλπους του κατεστημένου, στους κόλπους της Δεξιάς. Σημαίνουν κρίση άξεπέραστη. Κι' ανοίγει αυτή βαθειά και άξεπέραστη κρίση τεράστιες δυνατότητες στο λαϊκό κίνημα της χώρας μας. Μά κι' έναποθέτει σ' αυτό τεράστιες εύθυνες. "Όχι μόνο γιατί πρέπει οι πολιτικοί του φορεΐς νά προσφέρουν μιá γνήσια éναλλακτική λύση, αλλά γιατί περνάει ή χώρα μας μιάν άπ' τίς πιό κρίσιμες φάσεις της σύγχρονης ιστορίας της.

*

* *

Τό ΠΑΣΟΚ διεκδικεΐ την θέση του πρωτοποριακού πολιτικού φορέα του λαϊκού κινήματος στην χώρα μας. Τό ίδρύσαμε στις 3 Σεπτέμβρη του '74. Στην ιδρυτική μας διακήρυξη είπαμε: "Ανακοινώνουμε σήμερα την éκκίνηση ενός νέου πολιτικού Κινήματος πού πιστεύουμε ότι έκφράζει τούς πόθους και τίς ανάγκες του άπλου Έλληνα, ενός Κινήματος πού νά áνήκει στόν αγρότη, τόν εργάτη, τόν βιοτέχνη, τόν μισθωτό, τόν υπάλληλο, στην θαρραλέα και φωτισμένη νεολαία μας. Τούς καλούμε νά πυκνώσουν τίς τάξεις του. Νά στελεχώσουν και νά συμμετάσχουν στην κατεύθυνση ενός Κινήματος πού θά προωθήσει ταυτόχρονα την éθνική μας áνεξαρτησία, τή λαϊκή κυριαρχία, την κοινωνική áπελευθέρωση και την δημοκρατία σ' όλες τίς φάσεις της δημόσιας ζωής.

Βασικός και κυριαρχικός στόχος του Κινήματος είναι ή δημιουργία πολιτείας áπαλλαγμένης από ξένο έλεγχο ή έπεμβάσεις, πολιτείας άπαλλαγ-

μένης από έλεγχο ή έπιρροή της οίκοномиκής όλιγαρχίας, πολιτείας ταγ-
μένης στην προστασία του έθνους και στην ύπηρεσία του λαού. 'Η έθνι-
κή ανεξαρτησία είναι αναπόσπαστα δεμένη με την λαϊκή κυριαρχία, με την
δημοκρατία σε κάθε φάση της ζωής του τόπου, με την ένεργό συμμετοχή
του πολίτη σ' όλες τις αποφάσεις που τον άφορούν. Μά είναι ταυτόχρονα
συνυφασμένη με την άπαλλαγή της οίκονομίας μας από τον έλεγχο του ξέ-
νου μονοπωλιακού και ντόπιου μεταπρατικού κεφαλαίου που διαμορφώνει
την οίκονομική, την κοινωνική, την πολιτική και την πολιτιστική μας
πορεία σύμφωνα με τα συμφέροντα όχι του λαού αλλά της οίκοномиκής
όλιγαρχίας. Καί βέβαια πρέπει ή 'Ελλάδα να άποχωρήσει από τό στρατιω-
τικό και από τό πολιτικό NATO. Καί βέβαια πρέπει να άκυρωθούν όλες οι
διμερείς συμφωνίες που έχουν έπιτρέψει στό Πεντάγωνο να μετατρέψει την
'Ελλάδα σε όρμητήριο για την προώθηση της έπεντατικής του πολιτικής.
Μά πίσω από τό NATO, πίσω από τις 'Αμερικάνικες βάσεις, είναι οι μονο-
πωλιακές πολυεθνικές έπιχειρήσεις και τα ντόπια ύποκατάστατά τους.
Γι' αυτό ή κοινωνική άπελευθέρωση, ό σοσιαλιστικός μετασχηματισμός,
άποτελεί τον θεμέλιο λίθο του Κινήματός μας. Για να άπολαμβάνει ό
άγρότης τό προϊόν του ιδρώτα του και της γής του, για να άπολαμβάνει
ό εργάτης, ό βιοτέχνης, ό μισθωτός, ό υπάλληλος, ό άπλός 'Ελληνας, τό
προϊόν του μόχθου του. Για να καταπολεμηθεί άποτελεσματικά ή έντυπω-
σιακή είσοδηματική άνισότητα ανάμεσα σε γεωγραφικές περιφέρειες και
κοινωνικά στρώματα που χαρακτηρίζει την σύγχρονη 'Ελλάδα. Για να πά-
ψει ή έκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Για να συμμετέχει ένεργά ό
λαός στον προγραμματισμό της οίκοномиκής, κοινωνικής και πολιτιστικής
πορείας της χώρας. Για να έξασφαλιστεί ή εργασία και ή κατοικία σε
όλους τους 'Ελληνες. Για να καταργηθεί ή έκμετάλλευση στην νοσοκομεια-
κή και φαρμακευτική περίθαλψη. Για να προστατευτούν ή μητέρα, τό
παιδί, τα γηρατειά. Για να κατοχυρωθεί ή κοινωνική και ή οίκονομική
ίσότητα των δύο φύλων. Για να έλευθερωθεί ή σκέψη και να γίνει ή παι-

δεία κτήμα όλων τών 'Ελλήνων".

Οι μακροπρόθεσμοι στόχοι του ΠΑΣΟΚ, ή έθνική ανεξαρτησία, ή λαϊκή κυριαρχία, ή κοινωνική απελευθέρωση και ή δημοκρατική διαδικασία, θα έπιτευχθούν μονάχα μέσα απ'τους αγώνες ενός μαζικού, ένωτικού, δημοκρατικού λαϊκού κινήματος. Αύτή ή σχέση ανάμεσα στους στόχους πού συνθέτουν τήν μεγάλη αλλαγή για τήν χώρα μας και τήν ειρηνική πορεία του λαϊκού κινήματος προς τήν έξουσία, προσδιορίζουν τήν στρατηγική του ΠΑΣΟΚ.

Γιά μιά χώρα σάν τήν 'Ελλάδα πού ανήκει στο περιθώριο 'του παγκόσμιου καπιταλισμού, πού είναι έξαρτημένη οίκονομικά, πολιτικά και στρατιωτικά από τά μητροπολιτικά κέντρα τής Δύσης, ή πορεία προς τήν κοινωνική απελευθέρωση, τόν σοσιαλιστικό μετασχηματισμό, αποτελεί τήν μόνη έναλλακτική λύση. Γιά χώρες σάν τήν 'Ελλάδα, τήν 'Ισπανία, τήν Πορτογαλία, τήν (νότια) 'Ιταλία -γενικώτερα, για χώρες του Μεσογειακού χώρου- ή σοσιαλιστική αλλαγή αποτελεί προϋπόθεση για μιάν αυτόδύναμη, ίσομερή οίκονομική ανάπτυξη. Όμως, αύτή ή πορεία, ή πορεία προς τόν σοσιαλιστικό μετασχηματισμό, έχει σάν προϋπόθεση τήν απελευθέρωση από τήν πολιτική και στρατιωτική έξάρτηση από τά κέντρα του σύγχρονου έμπεριαλισμού, τήν ανεξαρτοποίηση τής κρατικής μηχανής απ'τήν πολιτική και στρατιωτική διάβρωση πού συντηρεί τό δορυφορικό καθεστώς τής έξαρτημένης, περιθωριακής χώρας.

Ο πολιτικός φορέας του λαϊκού κινήματος δέν θα είναι σέ θέση νά πραγματοποιήσει τούς στόχους του, αν πρώτα απ'όλα δέν καταλύσει τήν έξάρτηση του κράτους από ξένα κέντρα αποφάσεων, αν δέν αντιμετωπίσει άμεσα και αποφασιστικά τήν διάβρωση του κράτους τής περιθωριακής χώρας από ξενοκίνητους μηχανισμούς κι'αν δέν τό αποδεσμεύσει απ'τους πολιτικοστρατιωτικούς συνασπισμούς πού έπιβλήθηκαν στήν χώρα απ'τά μητροπολιτικά κέντρα. Αυτό αποτελεί άναγκαίο, αν και όχι ικανό, όρο για τό ξεκίνημα τής διαδικασίας πού οδηγεί στήν ριζική κοινωνική αλλαγή.

Μ'αυτή τήν έννοια, τήν έννοια τής πολιτικοστρατιωτικής αποδέσμευσης, ή επίτευξη τής έθνικης ανεξαρτησίας αποτελεί τήν πρώτη πολιτική πράξη μιās κυβέρνησης έλεγχόμενης άπ'τόν πολιτικό φορέα του λαϊκού κινήματος καί, κατά συνέπεια, τήν προϋπόθεση για όλα τά άλλα μέτρα πού θά άκολουθήσουν.

Δέν είναι εύκολο νά προσδιορίσει κανείς άφηρημένα καί γενικά πώς αντιμετώπιζεται ή διάβρωση του κράτους άπό ξενοκίνητους μηχανισμούς. Ένα είναι βέβαιο: πώς ή προσπάθεια πρέπει νά είναι συστηματική καί πώς θ'άπαιτήσκει μακρό χρόνο. Όμως, άμεσα πρέπει νά αντικατασταθούν στίς κλίριες, στρατηγικές θέσεις, οί γνωστοί "προσεταιρισμένοι" κρατικοί λειτουργοί. Η άποσύνδεση (άποδέσμευση) των ελληνικών υπηρεσιών πληροφοριών άπό τά υπερεθνικά δίκτυα, πρέπει επίσης νά συντελεστεί άμεσα. Στην περίπτωση των ένόπλων δυνάμεων, ή άποσύνδεσή τους άπό τό "συμμαχικό" δίκτυο πρέπει νά προγραμματιστεί μέ τέτοιο τρόπο πού νά μήν υποχρεώσει τον "συμμαχικό" παράγοντα σέ άμεσες αντιδράσεις. Άλλά κι αυτή πρέπει νά συντελεστεί μέ γοργά καί άποτελεσματικά βήματα. Η αντιμετώπιση των ξένων βάσεων άπαιτεί κι'αυτή προσεκτική μεθόδευση. Τό πρώτο βήμα είναι ή στεγανοποίησή τους άπό τήν ζωή τής χώρας -μαζύ μέ τήν παροχή γής διαβεβαίωσης προς τον "συμμαχικό" παράγοντα πώς ή πολεμική περιουσία του θά προστατευθεί μέχρι τήν ώρα πού θά τήν άποσύρει. Όλα αυτά πρέπει νά γίνουν στά πλαίσια μιās διαδικασίας πού νά μή μειώνει τον "συμμαχικό" παράγοντα καί νά μή δημιουργεί ιδιαίτερες άνησυχίες -πέρα άπ'τήν γνώση του πώς ή χώρα έχει πάρει τήν όριστική άπόφαση ν'άκολουθήσει άδέσμευτη πολιτική.

Βέβαια, πρέπει νά αναμένεται αντίδραση του ξένου παράγοντα, αντίδραση μέ οικονομικά καί πολιτικά μέτρα. Άργά ή γρήγορα όμως, άσχετα άπό τήν τακτική πού θά άκολουθηθεί, μιάλ' τέτοια αντίδραση είναι αναπόφευκτη. Κι'είναι όρθότερο νά τήν αντιμετώπισει ό πολιτικός φορέας του λαϊκού κινήματος στό ξεκίνημα τής διαδικασίας, παρά άργότερα,

ὅταν οἱ μηχανισμοὶ διάβρωσης καὶ ἐξάρτησης ἔχουν πλήρως κινητοποιηθεῖ. Αὐτὴ τοῦλάχιστον εἶναι ἡ παγκόσμια ἐμπειρία.

Ὁ πρῶτος καὶ ἄμεσος κίνδυνος εἶναι βέβαια μιὰ καθοδηγούμενη ἀπ'τά μητροπολιτικὰ κέντρα κατάλυση τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν μέ τὴν ἐπέμβαση μιᾶς κάποιας στρατιωτικῆς χούντας. Ἡ ἀντιμετώπιση αὐτοῦ τοῦ κινδύνου περιέχεται στὶς ἴδιες τίς πράξεις πολιτικοστρατιωτικῆς ἀποδέσμευσης ἀπὸ ξένα κέντρα ἀποφάσεων κι'ἰδιαίτερα στὴν πάταξη τῆς ξενοκίνητης διάβρωσης στὶς ἑνοπλεις δυνάμεις, τίς ὑπηρεσίες πληροφοριῶν καὶ τὰ σώματα ἀσφαλείας. Τὸ μέτρο τῆς ἐπιτυχίας θὰ ἐξαρτηθεῖ ἀπὸ δύο παράγοντες πού ἀπαιτοῦν συστηματικὴ προετοιμασία: Πρῶτο, τὴν πλατειὰ ὁργάνωση τοῦ λαοῦ σέ κομματικὰ πλαίσια, ἰσχυρές συνδικαλιστικὲς ὁργανώσεις κι'ἀνεξάρτητη, δυναμικὴ τοπικὴ αὐτοδιοίκηση. Δεύτερο, τὴν ἀνάπτυξη τέτοιου κλίματος στὶς ἑνοπλεις δυνάμεις πού νά ἐγγυᾶται ὅτι οἱ "προσεταιρισμένοι" ἀπὸ τὸν ξένο παράγοντα ἀξιωματικοὶ ἀποτελοῦν μιὰ σχετικὰ ἀπομονωμένη μειοψηφία. Ἐνα τέτοιο κλίμα στηρίζεται σέ δύο βάθρα. Τὴν κατανόηση ἀπὸ τίς ἑνοπλεις δυνάμεις τῶν συνεπειῶν τῆς ἐξάρτησης μιᾶς χώρας, πού μπορεῖ ν'ἀποβεῖ καταλυτικὴ ἀκόμη καὶ γιὰ τὴν ἐδαφικὴ τῆς ἀκεραιότητα, καθὼς καὶ τὴν ἀνάπτυξη σεβασμοῦ πρὸς τὴ λαϊκὴ θέληση.

Ἡ ὁργάνωση τοῦ λαοῦ σέ κομματικὰ πλαίσια, ἡ συστηματικὴ του διαφώτιση, ἡ δημιουργία κλίματος αὐτοπεποίθησης, τὸ ξεπέρασμα μιᾶς σειρᾶς ἀπὸ ταμποῦ πού δημιουργοῦν ἀνάσχεση στὶς διεκδικήσεις του, εἶναι προϋπόθεση γιὰ τὴν ἡρεμὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ ἀντιμετώπιση ὁποιασδήποτε ἀπειλῆς ἐνάντια στὰ κυριαρχικά του δικαιώματα. Μά ὁ λαὸς πρέπει ταυτόχρονα νά ὁργανωθεῖ σέ ἰσχυρὰ καὶ ἀνεξάρτητα ἐργατικὰ σωματεῖα καὶ ἀγροτικούς συλλόγους, πού μέσα ἀπὸ τοὺς διεκδικητικούς του ἀγῶνες θὰ γίνουν ἀξιόμαχα ὄργανα πάλης. Μὲ κάθε τρόπο ἐπίσης, πρέπει νά κερδηθεῖ ἡ μάχη γιὰ μιὰν ἀνεξάρτητη καὶ δυναμικὴ τοπικὴ αὐτοδιοίκηση. Κάτω ἀπὸ

τέτοιες συνθήκες, κάθε απόπειρα για την κατάλυση των δημοκρατικών θεσμών και της λαϊκής κυριαρχίας θα προσκρόψει σ' ένα γρανιτένιο λαϊκό τεῖχος. Ἡ περίπτωση τῆς Ἰταλίας εἶναι χαρακτηριστική. Θά εἶχε ἀπό καιρό ἐπιβληθεῖ δικτατορία στήν Ἰταλία ἂν δέν εἶχαν ικανοποιηθεῖ οἱ προϋποθέσεις πού ἀναφέραμε πιο πάνω. Μά ὑπάρχει κι' ἓνας ἀστάθμητος παράγοντας πού δέν πρέπει νά ἀγνοηθεῖ - ἓνας παράγοντας πού ἀγνοήθηκε ἀπό τόν Ἀλλιέντε. Ἡ θέση, τό κλίμα τῆς μικρομεσαίας ἀστικής τάξης, πού ἀποτελεῖται ἀπό τόν βιοτέχνη, τόν ἐπαγγελματία, τόν μικρέμπορο, τόν μικρό βιομήχανο. Χωρίς τήν δικιά τους συμπαράσταση, τό εἰρηνικό πέρασμα στόν σοσιαλισμό εἶναι δυσχερές. Ὅχι μόνο γιατί εἶναι πολυπληθής. Ἀλλά κατ' αἰνῶν λόγῳ, γιατί ὁποιαδήποτε ἀρνητική ἀντίδρασή της ὁδηγεῖ σέ οἰκονομικό χάος, πού προδικάζει τήν ἀποτυχία τοῦ εἰρηνικοῦ περάσματος στόν σοσιαλισμό. Στήν σημερινή μονοπωλιακή φάση τοῦ καπιταλισμοῦ ἡ μικρομεσαία ἀστική τάξη συμπιέζεται ἀπό τά μονπωλιακά πολυεθνικά μεγαθήρια, ἀναζητᾷ κι' αὐτή μιάν ἐναλλακτική λύση γιά τήν ἐπιβίωσή της καί εἶναι ἔτσι φυσικός σύμμαχος τῶν ἐργαζομένων γιά μιᾶ ριζική ἀλλαγὴ τῆς οἰκονομικῆς δομῆς, πού στηρίζεται, μερικὰ τοῦλάχιστον, στήν ἐξουδετέρωση τῶν μονοπωλίων.

Σ' ὅτι ἀφορᾷ τίς ἐνοπλες δυνάμεις καί τόν ρόλο τους στή μεταβατική φάση, δέν ὑπάρχει λόγος νά εἴμαστε ἀπαισιόδοξοι. Κι' αὐτό, γιατί στήν Ἑλλάδα - πού εἶναι περιθωριακή, δορυφορική χώρα τοῦ παγκόσμιου καπιταλισμοῦ - δέν ὑπάρχει ἐθνική κεφαλαιοκρατία, μέ τήν ὁποία συνήθως ταυτίζεται στά μητροπολιτικά κέντρα τοῦ καπιταλισμοῦ τό σῶμα τῶν ἀξιοματικών. Ἀντίθετα, ἡ ντόπια οἰκονομική ὀλιγαρχία εἶναι ἐξαρτημένη, δορυφορική, ἀναιμική καί "κοσμοπολίτικη", ἐνῶ τό σῶμα τῶν ἀξιοματικών προέρχεται ἀπ' τίς φτωχότερες οἰκογένειες τῆς πατρίδας μας καί κατ' αἰνῶν λόγῳ ἀπό τήν ὑπαιθρο. Ἡ ταύτιση τοῦ σώματος τῶν ἀξιοματικών, σέ μιᾶ χώρα σάν τήν δικιά μας, μέ τόν ἀγῶνα γιά τήν ἐθνική ἀνεξαρτησία, εἶναι

φυσική συνέπεια αὐτῶν τῶν δοσμένων. Τά προβλήματα πού ἔχουν ὑπάρξει
στήν χώρα μας ὀφείλονται: Πρῶτο, στή μεθοδευμένη ἀξιοποίηση τῆς ἐμπει-
ρίας τοῦ ἐμφύλιου πόλεμου ἀπό τό ξένο καί ντόπιο κατεστημένο. Ἡ στείρα
καί οὐσιαστικά ἀντεθνική καί ἀντιλαϊκή "ἐθνικοφοροσύνη", πού διαμορφώ-
θηκε στά πλαίσια τοῦ ἐμφύλιου πόλεμου, στεγανοποίησε τό σῶμα τῶν ἀξιω-
ματικῶν ἀπό τή μάζα τοῦ λαοῦ καί ὁδήγησε στήν ἰδεολογική ταύτιση ἑνός
σημαντικοῦ τμήματός του μέ τίς θέσεις τοῦ πολιτικοῦ φορέα τῆς ντόπιας
καί ξένης ὀλιγαρχίας. Δεύτερο, στήν διάβρωση ἀπό τούς μηχανισμούς
τῆς μητρόπολης (Πεντάγωνο, ΝΑΤΟ, μυστικές ὑπηρεσίες, κλπ).

Αὐτή ἡ "παρά φύσιν" ἰδεολογικοπολιτική τοποθέτηση ἑνός σημαντι-
κοῦ τμήματος τῶν ἀξιωματικῶν, ἀποξένωσε τίς ἑνοπλες δυνάμεις ἀπό τή
λαϊκή μάζα -κάτι πού ἔγινε ἰδιαίτερα αἰσθητό κατά τήν διάρκεια τῆς
ἐφτάχρονης Ἀμερικανοκίνητης δικτατορίας. Ὅμως, αὐτή ἀκριβῶς ἡ ἐμπει-
ρία καί ἡ εὐθύνη τῆς δικτατορίας γιά τήν ἐθνική προδοσία στό Κυπριακό,
ἀποτελεῖ ἱστορικά τήν ἀφρηρία γιά μιάν ἀναθεώρηση τῆς τοποθέτησης
τῶν ἀξιωματικῶν. Κι' αὐτή ἡ τάση ἐνισχύεται μέ τήν ἀποκάλυψη τοῦ ρόλου
τῶν "συμμάχων" τόσο στό Κυπριακό ὅσο καί στό Αἰγαιακό. Γιά νά ξεπερα-
στεῖ ὅμως ἡ ἀποξένωση τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν ἀπό τή λαϊκή μάζα,
ἀπαιτοῦνται δημόσιες πρωτοβουλίες τοῦ πολιτικοῦ φορέα τοῦ λαϊκοῦ κι-
νήματος μά καί τοῦ ἴδιου τοῦ λαοῦ μας. Ὁ λαός, ξεπερνώντας τίς πικρές
ἐμπειρίες, πρέπει νά δώσει τό χέρι στίς ἑνοπλες δυνάμεις, νά δώσει τό
αἶσθημα σέ κάθε στρατευμένο παιδί του πῶς δέν τούς χωρίζει, πῶς δέν
πρέπει νά τούς χωρίζει τίποτα. Ἡ συναδέλφωση λαοῦ καί στρατοῦ ἀποτε-
λεῖ προϋπόθεση τόσο γιά τήν ἀπελευθέρωση τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ἀπό
ἕναν ἀχάριστο ρόλο πού ἐχάλκευσε γι' αὐτές ἡ ξένη καί ντόπια ὀλιγαρχία
τοῦ τόπου, ὅσο καί γιά τήν εἰρηνική πορεία πρὸς τήν κατάκτηση καί
κατοχύρωση τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καί τῆς κοι-
νωνικῆς ἀπελευθέρωσης τοῦ ἐργαζόμενου ἑλληνα. Οἱ ἑνοπλες δυνάμεις τῆς
χώρας θά βροῦν τήν ἱστορική τους ἀποστολή στά πλαίσια μιᾶς πολιτείας

πού διαφεντεύεται από τόν Λαό καί έξυπηρετεῖ τά συμ. ῥοντά του, στά πλαίσια τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καί τῆς εἰρηνικῆς συνύπαρξης μέ τούς γειτονικούς λαούς.

Ἐπικίνδυνα βέβαια εἶναι καί τὰ οἰκονομικά ἀντίποινα πού μπορεῖ νά χρησιμοποιηθοῦν. Τό διεθνές οἰκονομικό κατεστημένο θά καταβάλει προσπάθειες νά τορπιλλίσει τήν πορεία τῆς περιθωριακῆς χώρας πρὸς τήν ἀνεξαρτησία. Κι' ἐπεδδῇ ἡ ἐξαρτημένη οἰκονομία τῆς περιθωριακῆς χώρας εἶναι πολύπλευρα τραπή, εἶναι ἐπιβεβλημένο νά παρθoῦν ἄμεσα μέτρα προστασίας τῆς οἰκονομίας ἀπὸ τὰ ἀντίποινα πού πρέπει νά ἀναμένονται -φυγή κεφαλαίου, ἄρνηση δανειοδότησης, μποῦκοτάζ, ἐξαγωγῶν, κλπ. Σχέδιο ἄμεσης δράσης σ' αὐτόν τόν τομέα πρέπει νά τεθεῖ σ' ἐφαρμογή ἀπ' τήν πρώτη στιγμή. Προετοιμασία -πρὶν ἀκόμη κι' ἀπὸ τήν ἀνάληψη τῆς διακυβέρνησης τῆς χώρας ἀπ' τόν φορέα τοῦ λαϊκοῦ κινήματος, μέ ἔμφαση τήν δημιουργία ἐναλλακτικῶν οἰκονομικῶν ἐρεισμάτων, γιὰ τήν κρίσιμη αὕτῃ φάση τούλάχιστον, θά ἐγγυηθεῖ τήν ἐπιτυχία τῆς προσπάθειας.

Ἀναμφίβολα, αὕτῃ ἡ πρώτη φάση τῆς πολιτικοστρατιωτικῆς ἀνεξαρτοποίησης τῆς χώρας εἶναι ἡ πῶ σημαντικὴ στήν πορεία τοῦ λαϊκοῦ κινήματος πρὸς τήν ἐξουσία καί τήν ἐπίτευξη τῶν στόχων του. Ἀλλά εἶναι λάθος νά πιστεύεται ὅτι μπορεῖ νά παρακαμφθεῖ. Ὅσοι τό πιστεύουν ἔχουν ψευδαισθήσεις. Μέ καλοδουλεμένα πρόγραμμα, τήν ἀπαραίτητη προετοιμασία καί ὑποδομή καί μέ τήν συμπαράσταση τοῦ λαϊκοῦ παράγοντα, ἐξασφαλίζεται τό ξεπέρασμα αὕτης τῆς πρώτης φάσης.

Τά μέτρα τῆς ἄμεσης δράσης γιὰ τήν ἀντιμετώπιση τῶν οἰκονομικῶν ἀντιποίνων ἀπ' τὰ μητροπολιτικά κέντρα, θά προλειάνουν τό ἔδαφος καί θά δώσουν τὰ ἀπαραίτητα χρονικά περιθώρια γιὰ τὰ μεσοπρόθεσμα καί μακροπρόθεσμα ἐκεῖνα οἰκονομικά μέτρα πού θά ὁδηγήσουν στήν κατάλυση τῆς οἰκονομικῆς ἐξάρτησης ἀπ' τὰ μητροπολιτικά κέντρα. Ἡ πορεία πρὸς τήν οἰκονομική αὐτοδυναμία τῆς περιθωριακῆς χώρας, δηλαδή τήν ἀνάπτυξη καί

έδραίωση μιᾶς ένδογενοῦς δυναμικῆς καί τήν προώθηση τῆς ίσομεροῦς ἀνάπτυξης τῶν στρατηγικῶν τομέων τῆς οἰκονομίας, πορεία πού τελικά ὀδηγεῖ στήν κατάκτηση τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας στό οἰκονομικό μέτωπο, ταυτίζεται μέ τήν ἐπίτευξη τῆς κοινωνικῆς ἀπελευθέρωσης, τοῦ σοσιαλιστικοῦ μετασχηματισμοῦ. Αὐτός ὁ στόχος προσδιορίζει σέ μεγάλο βαθμό τήν κατανομή ἐκείνων τῶν ἐπενδύσεων κατὰ τομέα καί κατὰ περιφέρεια πού προορίζονται γιά τήν ἀνάπτυξη τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς χώρας καί εἰδικώτερα τῆς μηχανουργίας. Σέ μιᾶ χώρα σάν τήν Ἑλλάδα ὁ στόχος τῆς ίσομεροῦς ἀνάπτυξης τῶν στρατηγικῶν τομέων τῆς οἰκονομίας ὑλοποιεῖται μέ βάση συντονισμένες ἐπενδύσεις γιά τήν ἀνάπτυξη τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ στούς παρακάτω κατὰ κύριο λόγο τομεῖς: Γεωργία (ἔργα ὑποδομῆς) καί ὀρυκτός πλοῦτος, ἐλαφριά βιομηχανία (γιά τήν παραγωγή ἐλαφροῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ), βαρεῖά βιομηχανία (μηχανουργία). Ὁ ρυθμός τῆς ἀνάπτυξης τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς χώρας ἐξαρτᾶται βέβαια ἀπό τό ἐπίπεδο αὐτῶν τῶν ἐπενδύσεων. Κι' αὐτό προσδιορίζει τήν κατανομή τῶν ἐπενδύσεων ἀνάμεσα σ' ἐκεῖνες πού προορίζονται γιά τήν ἀνάπτυξη τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς χώρας κι' ἐκεῖνες πού προορίζονται γιά τήν αὔξηση τῆς κοινωνικῆς καί ἀτομικῆς κατανάλωσης. Τό ἐπίπεδο τῶν ἐπενδύσεων στό σύνολό του, χρόνο μέ χρόνο, ἐξαρτιέται ἀπό τήν στρατηγική ἐθνική ἐπιλογή τοῦ ἐπιπέδου τῆς ἐθνικῆς ἀποταμίευσης. Αὐτές οἱ ἐπιλογές, πρέπει νά τό τονίσουμε, εἶναι ἐπιλογές σέ ἐθνικό ἐπίπεδο.

Σ' αὐτό τό ἴδιο ἐπίπεδο γίνεται καί ἡ ἐπιλογή τῆς ποσοτικῆς σχέσης ἀνάμεσα στήν συνολική κοινωνική κατανάλωση (ἐθνική ἄμυνα, διοίκηση ὑγειονομική περίθαλψη, παιδεία, στέγη-πολεοδομία, πολιτιστικά ἀγαθά) καί τήν συνολική ἀτομική κατανάλωση. Πέρα ἀπ' τήν ἐθνική ἄμυνα καί τήν διοίκηση, στήν πορεία πρὸς μιᾶ σοσιαλιστική κοινωνία εἶναι πρωταρχικός στόχος ἡ διεύρυνση τῆς κοινωνικῆς κατανάλωσης. Γιά τήν ἐξασφάλιση πλήρους

νοσοκομειακής, ιατρικής, φαρμακευτικής περίθαλψης όλων των πολιτών για την λαϊκή παιδεία - μιιά παιδεία πού νά αποσκοπεῖ ὄχι μόνο στήν επαγγελματική ἀρτιότητα τοῦ πολίτη, μά ἐπίσης στό βάθεμα καί πλάτεμα τῆς γνώσης- για τήν ἐξασφάλιση σύγχρονης, ἀνετης καί ἰδιόκτητης στέγης σ' ὅλους ἀνεξαίρετα τοὺς πολίτες, 'για τή μάχη ἐνάντια στήν ρύπανση, για τήν ἀνοικοδόμηση πόλεων πού νά μὴν ὑπονομεύουν τήν ἀνθρωπιά, για τήν ἀμεση συμμετοχή τοῦ πολίτη σέ ἀθλητικές καί πολιτιστικές ἐκδηλώσεις, για νά φθάσει τό ἀγωνιστικό στάδιο, τό θέατρο, τό βιβλίο, ὁ πίνακας, ἡ μουσική, σέ κάθε γωνιά τῆς ἐλληνικῆς γῆς.

Στό ἐθνικό ἐπίπεδο τέλος, παίρνονται κρίσιμες ἀποφάσεις για τήν ἀπάλειψη τῆς ἀνεργίας, για συντάξεις πού νά ἐξασφαλίζουν περήφανα γερατειά.

Σ' αὐτό τό σημεῖο πρέπει ν' ἀποφύγουμε μιιά παρεξήγηση. Τό γεγονός πώς αὐτές οἱ μεγάλες ἐπιλογές γίνονται σέ ἐθνικό ἐπίπεδο δέν σημαίνει πώς τά προβλήματα λύνονται μέ κρατικοποίηση. Ἀντίθετα, τό ΠΑΣΟΚ πιστεύει στήν κοινωνικοποίηση, τήν ἀποκέντρωση καί τήν αὐτοδιαχείριση. Καί οἱ τρεῖς αὐτές ἐννοιες ἀφοροῦν στήν δομή τῆς κοινωνίας.

Οἱ δομικές ἀλλαγές εἶναι ἡ "λυδία λίθος" τοῦ σοσιαλισμοῦ. Μόνο σ' αὐτό τό ἐπίπεδο εἶναι δυνατό νά γίνει κρυστάλλινα ὁ διαχωρισμός ἀνάμεσα σέ μιιά σοσιαλιστική καί σέ μιιά σοσιαλδημοκρατική τοποθέτηση ἡ ἀνάμεσα στόν πατερναλιστικό, κρατικό σοσιαλισμό τοῦ Ἀνατολικοῦ μπλόκ καί τοῦ ἀποκεντρωμένου σοσιαλισμοῦ πού στηρίζεται στήν κοινωνικοποίηση καί τήν αὐτοδιαχείριση.

Πρὶν ἐξετάσουμε τίς στρατηγικές δομικές ἀλλαγές πού συνιστοῦν τό πέρασμα στόν σοσιαλισμό, πρέπει νά τονίσουμε ὅτι τό κρίσιμο θέμα για τήν ἐπίτευξη αὐτοῦ τοῦ στόχου, για τόν σοσιαλιστικό μετασχηματισμό τῆς κοινωνίας, εἶναι ὁ ρυθμός πραγματοποίησης τῶν δομικῶν ἀλλαγῶν. Ἕνας πολύ χαμηλός ρυθμός περιέχει τόν κίνδυνο ἐκφυλισμοῦ τῆς προσπάθειας,

άπορρόφησης τών δομικῶν ἀλλαγῶν στά πλαίσια μιᾶς καπιταλιστικῆς κοινωνίας ἢ ὑπονόμευσής τους ἀπό τά ἀνέπαφα στρατηγικά κέντρα πού ἐλέγχονται ἀπό τό κατεστημένο. Ἐνας πολύ ψηλός ρυθμός ὅμως, περιέχει τόν κίνδυνο νά ξεπεράσει τίς θεσμικές δυνατότητες καί νά ὀδηγήσει σέ ἀποδιάρθρωση τῆς οἰκονομίας. Ἀπαιτεῖται, κατὰ συνέπεια, μιᾶ στρατηγική ἐπιλογή τοῦ ἄριστου ρυθμοῦ εἰσαγωγῆς δομικῶν ἀλλαγῶν.

Δέν ἔχουμε τήν πρόθεση νά προσδιορίσουμε αὐτή τήν στιγμή τόν ἄριστο αὐτό ρυθμό. Θά προχωρήσουμε μάλλον στήν περιγραφή ἐκείνων τῶν δομικῶν ἀλλαγῶν πού ἐξασφαλίζουν τήν πορεία πρὸς τόν σοσιαλιστικό μετασχηματισμό μὰ πού κι' αὐτές ἀπαιτοῦν ἓνα σχετικῶς μακρό διάστημα. Ὑπάρχουν βέβαια κι' ὀρισμένες ἄμεσες δομικές ἀλλαγές πού ἐξασφαλίζουν τά "νῶτα" τῆς κυβέρνησης ἀπό τήν μεθοδευμένη ὑπονόμευση τῶν στρατηγικῶν κέντρων τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας. Ποιές εἶναι;

Πρῶτο, ἡ κοινωνικοποίηση τοῦ χρηματοδοτικοῦ-πιστωτικοῦ συστήματος τῆς χώρας.

Δεύτερο, ἡ ἐπιβολή ἐθνικοῦ ἐλέγχου στό σύνολο τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Τρίτο, ἡ κοινωνικοποίηση τῶν στρατηγικῶν μονοπωλιακῶν-βιομηχανικῶν μονάδων.

Οἱ ἄλλες βασικές δομικές ἀλλαγές πρέπει νά ξεκινήσουν ἀμέσως, μὰ ἡ ὑλοποίησή τους θά ἀπαιτήσῃ χρόνο. Τίς ἐξετάζουμε σέ γενικές γραμμές. Πρῶτο, ἡ εἰσαγωγή καί προώθηση τῆς συνεταιριστικῆς καλλιέργειας καί ἐμπορίας στήν ὕπαιθρο. Συνεταιρισμοί νέου τύπου πρέπει νά θεσμοθετηθοῦν τό γρηγορότερο δυνατό, ἀγροτοβιομηχανικοί συνεταιρισμοί μεγάλης γεωγραφικῆς ἔκτασης, πού νά σμίξουν τό ἐργοστάσιο καί τό χωράφι, πού νά ἀναλάβουν ὅλο τό φάσμα τῆς παραγωγῆς, τῆς πιστοδότησης καί τῆς ἐμπορίας τῶν προϊόντων τους. Οἱ ἀγρότες πού συμμετέχουν μέ τήν ἐργασία τους καί τήν καλλιεργήσιμη γῆ τους (γῆ πού παραμένει δικιά τους ἀτομική ιδιοκτησία), αὐτοδιαχειρίζονται τόν συνεταιρισμό. Στήν διοίκηση ὅμως συμμετέ-

χουν καί εκπρόσωποι τοῦ γεωγραφικοῦ διαμερίσματος ἢ τῆς περιφέρειας στήν ὁποία λειτουργεῖ ὁ συνεταιρισμός. Γιά τήν Ἑλλάδα αὕτη εἶναι ἡ πλεό σημαντική, ἡ πλεό ἀποφασιστική δομική ἀλλαγὴ.

Δεύτερο, ἡ κοινωνικοποίηση τῶν βασικῶν βιομηχανικῶν μονάδων. Πόσες καί ποιές βιομηχανικές μονάδες πρέπει νά κοινωνικοποιηθοῦν γιά νά ἐξασφαλιστεῖ ἡ πορεία πρὸς τόν σοσιαλιστικό μετασχηματισμό; Δέν πρέπει νά ἀναζητήσουμε κάποιο τυφλοσούρτη, νά διατυπώσουμε μιὰ μηχανιστική ἀπάντηση. Μᾶλλον πρέπει νά διατυπώσουμε κάποιον κανόνα καί νά τόν ἐφαρμόσουμε μέ σωφροσύνη. Τά παρακάτω δοσμένα ἔχουν πολυένδιαφέρον. Τό 1975 οἱ 100 μεγαλύτερες (σέ πωλήσεις) βιομηχανικές ἐπιχειρήσεις ἐκπροσωποῦσαν μόνο τό 4,6% τοῦ συνόλου τῶν ἐπιχειρήσεων. Ὅμως ἐλέγχανε τό 56% τῶν πωλήσεων, τό 51% τοῦ ἀπασχολούμενου κεφαλαίου, τό 53% τῶν κερδῶν (πού στήν πραγματικότητα θά πρέπει νά ἦταν ἀκόμη μεγαλύτερα) καί τό 35% τῆς ἀπασχόλησης. Ἀπό τίς 100, οἱ 40 περίπου ἐλέγχονται ἀπό τό ξένο κεφάλαιο. Μέσα σ' αὐτόν τόν κύκλο τῶν ἐπιχειρήσεων -ἀλλά βέβαια ἄχι ἀποκλειστικά- θά πρέπει νά ἀναζητηθοῦν οἱ ἐπιχειρήσεις πού θά κοινωνικοποιηθοῦν στήν πρώτη φάση τῆς πορείας πρὸς τήν σοσιαλιστική ἀλλαγὴ. Μέ ποιά κριτήρια; Τά βασικά κριτήρια εἶναι: Πρῶτο, ἡ στρατηγική σημασία τῆς ἐπιχείρησης γιά τήν οἰκονομία καί εἰδικώτερα γιά τήν ἐπίτευξη τῶν στόχων τοῦ ἀναπτυξιακοῦ προγράμματος τῆς χώρας. Δεύτερο, ἡ σχετική μονοπωλιακή της δύναμη στόν κλάδο της. Τρίτο, ἡ συμμετοχὴ καί ὁ ἐλεγχος τοῦ ξένου κεφαλαίου. Ἰδιαίτερη μνεία πρέπει νά γίνει γιά τίς ἐπιχειρήσεις σ' ὀρισμένους κρίσιμους τομεῖς. Οἱ ἐπιχειρήσεις πού ἀφοροῦν τίς κοινές ωφέλειες, τόν ὀρυκτό πλοῦτο τῆς χώρας (ἐξόρυξη, ἐκμετάλλευση, μεταποίηση, κλπ.), τήν ἐθνική ἀμυνα, τὰ φάρμακα καί εἴδη ὑγείας, πρέπει ἀναμεισβήτητα νά κοινωνικοποιηθοῦν. Ἐπίσης, ἡ παρουσία ξένου κεφαλαίου σέ κλίμακα πού νά κάνει πιθανό τόν ἐλεγχό του πάνω στήν ἐπιχείρηση ἐπιβάλλει τήν κοινωνικοποίησίν της. Μιὰ κοινωνικοποιημένη ἐπιχείρηση μπορεῖ νά δεχθεῖ τήν συμμετοχὴ ξένου κεφαλαίου κάτω ἀπὸ ὅρους πού νά

έξασφαλίζουν απόλυτα τόν έλεγχο του κοινωνικού φορέα και των εργαζομένων στην επιχείρηση, όταν αυτό αποτελεί τόν μόνο τρόπο γιά τήν χρησιμοποίηση μίας απαραίτητης τεχνολογίας.

Κοινωνικοποίηση δέν σημαίνει κρατικοποίηση. Τί σημαίνει ακριβώς; Σημαίνει πώς καταργιέται ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, πώς οι εργαζόμενοι αυτοδιαχειρίζονται τίς επιχειρήσεις στά πλαίσια αποφάσεων πού παίρνονται από διοικητικά συμβούλια στά όποια συμμετέχουν: Πρώτο, οι ίδιοι οι εργαζόμενοι. Δεύτερο, εκπρόσωποι τής περιφέρειας (πόλης, έπαρχίας, κλπ.) στην όποία λειτουργεί τό κατάστημα. Τρίτο, εκπρόσωποι τής έθνικης οίκονομίας, αν ή επιχείρηση έχει καταστήματα σέ πολλές περιφέρειες ή αν ή δραστηριότητά της έχει στρατηγική σημασία γιά τήν οίκονομία ή τήν επίτευξη των στόχων του αναπτυξιακού προγράμματος. Οι ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων πού κοινωνικοποιούνται αποζημιώνονται μέ βάση τήν γνωμάτευση επιτροπής πού θα όρισθεϊ από τήν Κυβέρνηση.

Στίς μικρομεσαίες και τίς άλλες βιομηχανικές επιχειρήσεις πού δέν κοινωνικοποιούνται, διευρύνονται τά συμβούλιά τους μέ τήν συμμετοχή εκπροσώπων των εργαζομένων καθώς και εκπροσώπων τής περιφέρειας (πόλης, έπαρχίας, κλπ), στην όποία λειτουργεί τό κατάστημα. Γιά τήν βιοτεχνία προωθείται ή συνεταιριστική πιστοδότηση, έρευνα και έμπορία των προϊόντων -και σέ συγκεκριμένες περιπτώσεις, ή ανάπτυξη κοινής βασικής κεφαλαιουχικής υποδομής.

Είδικός φορέας δημιουργείται γιά τήν προώθηση και ανάπτυξη τής έρευνας πάνω στην σύγχρονη τεχνολογία. 'Αξίζει νά σημειώσουμε πώς στην 'Ελλάδα οι έρευνες απορροφούν τό 0,2% του έθνικου εισοδήματος και πώς αυτό είναι τό μικρότερο ποσοστό στον χώρο του ΟΟΣΑ.

Τρίτο, η αποκέντρωση. Διοικητικές και οικονομικές εξουσίες μεταβιβάζονται τό γρηγορότερο δυνατό από τό κέντρο στην περιφέρεια (θά υπάρχουν 11 περίπου περιφέρειες στην χώρα) και την τοπική μονάδα (πόλη, έπαρχία, κλπ). Οί τοπικές μονάδες και οί περιφέρειες τής χώρας παίζουν πρωταρχικό ρόλο στην διαμόρφωση και ύλοποίηση του δικού τους αναπτυξιακού προγράμματος στά πλαίσια του γενικού έθνικού προγράμματος-στην διαμόρφωση του οποίου επίσης συμμετέχουν ένεργά.

Τέταρτο, ο συνδικαλισμός. Η συμμετοχή των εργατών σε σωματεία και των αγροτών σε συλλόγους καθολικεύεται. Τόσο τά σωματεία όσο και οί σύλλογοι ανεξαρτοποιούνται από τό κράτος και τερματίζεται κάθε είδους κηδεμονία. Τά σωματεία και οί σύλλογοι συμμετέχουν ένεργά στην διαμόρφωση του έθνικού προγράμματος οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Ταυτόχρονα προωθούν ένεργά τίς διεκδικήσεις των εργαζομένων. Θά πρέπει νά σημειωθεί ότι στίς κοινωνικοποιημένες έπιχειρήσεις θά έχει καταργηθεί ή εξαρτημένη εργασία, δηλαδή ή σχέση εργοδοσίας και εργασίας. "Αρα, οί συνδικαλιστικές διεκδικήσεις μέ την μορφή πού τίς γνωρίζουμε, περιορίζονται στόν μή κοινωνικοποιημένο τομέα. Κατά τά άλλα, ο ρόλος των σωματείων και των συλλόγων αποβλέπει κύρια στή μείωση τής ανισοκατανομής του εισοδήματος κατά κλάδους και τομείς τής οικονομίας και γενικώτερα στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας, κλπ.

Πέμπτο, ο προγραμματισμός. Διαμορφώνεται έθνικό πρόγραμμα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης μέ την συμβολή των περιφερειών, των συνδικάτων, των αγροτικών συλλόγων και άλλων κοινωνικών φορέων. Τό πρόγραμμα δέν είναι κάθετο, λεπτομερειακό ποσοτικό, μέ εξαίρεση τούς τομείς ένέργειας, έθνικού δικτύου μεταφορών και έπικοινωνιών. Οί έπιχειρηματικές μονάδες (συνεταιρισμοί, κοινωνικοποιημένες και μή έπιχειρήσεις) παίρνουν τίς αποφάσεις τους στά γενικά πλαίσια του έθνικού προ-

γράμματος ανάπτυξης. Τά κριτήρια για τήν λήψη αποφάσεων από τίς κοινωνικοποιημένες μονάδες διαμορφώνονται ως ένα βαθμό από τό έθνικό κέντρο προγραμματισμού. Κατά τά άλλα, οί επιχειρήσεις -κοινωνικοποιημένες καί μή- παίρνουν ελεύθερα τίς αποφάσεις τους. Τό κέντρο έθνικού προγραμματισμού διαθέτει τά παρακάτω όργανα για τήν καθοδήγηση τής οίκονομίας: Πρώτο, τό σύστημα χρηματοδότησης. Δεύτερο, τήν δημοσιονομική πολιτική. 'Ο πρωταρχικός φόρος εΐναι ό φόρος προστιθεμένης αξίας. 'Αποτελεΐ τό κύριο μέσο για τήν επίτευξη του επιθυμητού επιπέδου κοινωνικής απόταμείωσης. 'Ο φόρος εισοδήματος (θετικός καί άρνητικός, δηλ. ή φόρος ή παροχή) επιβάλλεται μέ κύριο στόχο τή μείωση τής άνισοκατανομής του εισοδήματος. Τρίτο, έλεγχος τιμών. Για βασικά είδη κατανάλωσης οί τιμές προσδιορίζονται από τήν κεντρική έξουσία. Τά κατώτατα όρια, άπολαβών για τούς εργαζόμενους καθορίζονται επίσης από τήν κεντρική έξουσία. Τέταρτο, προσδιορίζονται επίσης "σκιώδεις" λογιστικές τιμές (σέ άντιπαράθεση μέ τίς τιμές στήν αγορά) πού υποχρεωτικά λαμβάνονται υπ' όψη από τίς κοινωνικοποιημένες επιχειρήσεις στήν διαδικασία λήψης αποφάσεων. Έτσι υποβοηθεΐται ή επίτευξη των στόχων του προγράμματος οίκονομικής καί κοινωνικής ανάπτυξης. Πρέπει τέλος νά σημειωθεί ότι για τά περισσότερα άγαθά άτομικής κατανάλωσης λειτουργεί ό μηχανισμός τής αγοράς.

Τό περίγραμμα των δομικών αλλαγών πού προωθούνται μέ προκαθορισμένο ρυθμό άφήνει βέβαια πολλά άναπάντητα έρωτήματα. Μερικές συμπληρωματικές παρατηρήσεις εΐναι γι' αυτό άπαραΐτητες.

Σημαντικό ρόλο στήν παροχή των άγ. θών τής κοινωνικής κατανάλωσης, όπως ή νοσοκομειακή, ιατρική καί φαρμακευτική περίθαλψη, ή παιδεία, ή στέγη, ή ψυχαγωγία καί οί πολιτιστικές έκδηλώσεις, παΐζουν οί περιφερειακοί καί τοπικοί κοινωνικοί φορείς. Οί κοινωνικοποιημένες μονάδες παραγωγής (συνεταιρισμοί, βιομηχανικές επιχειρήσεις, κλπ) συμμετέχουν κι' αυτές στήν παροχή άγαθών κοινωνικής κατανάλωσης καθώς καί σέ προγράμ-

νά παρατηρήσουμε πώς ή ΕΟΚ ήδη αναπτύσσει τέτοιες πρωτοβουλίες άκόμη και μέ τίς χώρες του 'Ανατολικού μπλόκ.

*

* *

Η πολιτικοστρατιωτική ανεξαρτοποίηση (άπάλειψη τής ξενοκίνητης διάβρωσης και άποσύνδεση από στρατιωτικούς συνασπισμούς), πού προηγείται από κάθε άλλη πολιτική πράξη μις κυβέρνησης πού ελέγχεται από τόν πολιτικό φορέα του λαϊκού κινήματος, είναι στην ούσία κατασταλτικής μορφής -και μάλιστα περιορισμένης πολιτικής έμβέλειας. Στην πορεία, πρέπει νά ξεπεραστεί ή έλλοτρίωση του πολίτη από τό κράτος, νά γίνει ή κρατική μηχανή έκφραστής των συμφερόντων τής μεγάλης μάζας των έργαζομένων. Χωρίς κάτι τέτοιο, χωρίς τήν συμφιλίωση του κράτους και των λαϊκών στρωμάτων, ή λαϊκή κυριαρχία θά παραμείνει νεκρό γράμμα. Κι' έδω ή πορεία είναι μακρόχρονη και άνηφορική. Πέρα άπ'τούς νέους θεσμούς πού θά εφαρμοσθοούν στά πλαίσια τής διοικητικής αποκέντρωσης, τής αυτοδιαχείρισης και τού έθνικού προγραμματισμού, θά απαιτηθεί και αλλαγή νοοτροπίας των κρατικών λειτουργών σ'όλα τά επίπεδα. Τόσο οί μηχανισμοί έπιλογής των κρατικών λειτουργών όσο και ή παιδεία, θά κληθοούν νά παίξουν τελικά τόν αποφασιστικό ρόλο.

Παράλληλα μέ τήν ανάπτυξη και έδραίωση μις αυτόδύναμης οίκονομίας, θά πρέπει νά διαμορφωθεί μιá νέα ανεξάρτητη εθνική έξωτερική πολιτική σέ άμεση συσχέτιση μέ μιάν έθνική άμυντική πολιτική πού νά στηρίζεται όχι μόνο στα στρατευμένα παιδιά του λαού, τίς ένοπλες δυνάμεις τής χώρας, αλλά στο σύνολο του πληθυσμού. Η αναζήτηση και κατάνκτηση νέων έρεισμάτων στο διεθνή χώρο και ή πολύπλευρη διασύνδεση τής χώρας μέ άλλα κράτη και άλλους λαούς, συμβαδίζει όργανικά μέ τήν κατάνκτηση τής οίκονομικής αυτόδυναμίας.

Τόσο ἡ πορεία πρὸς τὴν οἰκονομικὴ αὐτοδυναμία ὅσο κι' αὐτὴ πρὸς τὴν πολιτικοστρατιωτικὴ ἀνεξαρτησία, βρίσκονται σὲ ἄμεση ἱστορικὴ συσχέτιση μὲ τὴν διαμόρφωση μιᾶς ἐνδογενοῦς δυναμικῆς στὸν πολιτιστικό τομέα, πού ἀξιοποιώντας τὶς λαϊκὲς παραδόσεις καὶ ξεπερνώντας τὰ ξένα πρότυπα θὰ δώσει νέες διαστάσεις στὴν δημιουργικότητα τοῦ λαοῦ. Τελικὰ, ἡ ἱστορικὴ διαδικασία πού ὁδηγεῖ στὴν πολιτικὴ, στρατιωτικὴ, οἰκονομικὴ, κοινωνικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἀνεξαρτησία εἶναι ἐνταία.

*

* * *

Στοχεύουμε τὸν σοσιαλιστικὸ μετασχηματισμὸ τῆς κοινωνίας μας. Αὐτὸ ὅμως, δὲν σημαίνει ὅτι ἐφησυχάζουμε καὶ περιμένουμε ἢ ὅτι εἴμαστε δέσμιοι τοῦ "ὅλα ἢ τίποτα". Ἀντίθετα, εἴμαστε στὴν πρώτη γραμμὴ γιὰ τὰ καθημερινὰ προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει ὁ λαός, προωθώντας τὴν ἀγωνιστικὴ κατὰκτηση αἰτημάτων καὶ ἐπιφέροντας ὀριακὲς ἀλλαγές πού καλυτερεύουν τὴν θέση τῶν ἐργαζομένων. Ἡ γενικὴ, ἡ ριζικὴ κοινωνικὴ ἀλλαγὴ συνδέεται ἄρρηκτα μὲ τοὺς βραχυπρόθεσμοὺς καὶ τοὺς ἐπὶ μέρους διεκδικητικοὺς ἀγῶνες τοῦ λαοῦ μας. Στὰ πλαίσια τέτοιων ἀγώνων σφυρηλατεῖται τὸ λαϊκὸ Κίνημα.

Τὸ ΠΑΣΟΚ πρέπει νὰ παίξει πρωτόπορικὸ, καταλυτικὸ ρόλο στὴν ἀγωνιστικὴ σφυρηλάτηση τοῦ λαϊκοῦ κινήματος -στὸν τόπο κατοικίας, τὸν τόπο δουλειᾶς, στὶς πολιτιστικὲς ἐκδηλώσεις οὔ λαοῦ μας. Οἱ ἀγωνιστικοί μας στόχοι προσδιορίζονται ἀπὸ τὰ καθημερινὰ προβλήματα πού ἀντιμετωπίζουν οἱ ἐργαζόμενοι τῆς χώρας μας. Προσδιορίζονται ἀκόμη κι' ἀπ' τὴν συγκεκριμένη μορφή πού παίρνει ἡ ἰδιαίτερα ἐπικίνδυνη καὶ ὀγκούμενη ἀπειλὴ ἐνάντια στὴν ἐδαφικὴ ἀκεραιότητα τῆς χώρας μας.

Ἐπειδὴ ἀκριβῶς τὸ ΠΑΣΟΚ εἶναι ταγμένο στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία, πρέπει νὰ εἶναι πρωτοπόρο στὴν κινητοποίηση τοῦ λαοῦ μας γιὰ τὴν προάσπιση τῆς ἐδαφικῆς μας ἀκεραιότητος, γιὰ τὴν

έθνική μας επιβίωση. ΣΤήν μεθοδευμένη από τίς ΗΠΑ καί τό ΝΑΤΟ Τουρκική εισβολή στήν Κύπρο καί τήν απειλή στό Αίγαίο καί τήν Δυτική Θράκη, να άπαντοϋμε μέ τήν έντατικοποίηση τοϋ άγώνα γιά τήν έλληνοποίηση τής κρα-
τικής μας μηχανής, γιά τήν άδελφωσύνη ανάμεσα στόν Λαό καί τά στρα-
τευμένα του παιδιά, γιά τήν πλήρη καί όριστική άποχώρηση άπό τό ΝΑΤΟ,
γιά τήν στεγανοποίηση καί τελικά τό κλείσιμο τών ξένων βάσεων στήν
χώρα μας, γιά τήν διαμόρφωση μιās άνεξάρτητης, έλληνικής έξωτερικής
πολιτικής, γιά τήν ένεργό αναζήτηση νέων έρεισμάτων στόν διεθνή καί
ίδιαίτερα στόν Μεσογειακό χώρο, γιά τόν άρτιο έξοπλισμό τών ένόπλων
δυνάμεων τής χώρας μας μέ προσανατολισμό τόν τοπικό -όχι τόν γενικό-
πόλεμο, γιά τήν πανελλήνια κινητροποίηση τοϋ Λαοϋ μας. Μ'αυτόν καί
μόνο τόν τρόπο θά προσπίσουμε τήν έδαφική μας άκεραιότητα, θά έδραιώ-
σουμε τήν έθνική μας άνεξαρτησία καί θ'άποτρέψουμε τήν έμπλοκή μας σέ
μεθοδευμένο καί καθοδηγούμενο πόλεμο. Τό σύνθημά μας είναι: ΠΑΝΕΘΝΙΚΗ
ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ γιά τήν άνεξαρτησία, τήν έδαφική άκεραιότητα, τήν επιβίω-
ση τής χώρας.

Γιά τήν προάσπιση τών δημοκρατικών θεσμών -αϋτών έστω πού περιέ-
χονται στό Σύνταγμα τής Νέας Δημοκρατίας- καί γιά τήν διεύρυνσή τους
πρέπει νά προωθήσουμε τήν Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ. Μόνο έτσι μπορούμε
νά άντιμετωπίσουμε άποτελεσματικά τήν άκάθεκτη πορεία τοϋ κράτους τής
Δεξιās. Άποτελεϊ μεγάλη πλάνη πώς ή Δημοκρατική Συνεργασία μπορεί νά
δομηθεϊ στά πλαίσια τής "άντιδικτατορικής ένότητας" πού άγκαλιάζει καί
τόν πολιτικό φορέά τής Δεξιās. "Όχι γιατί δέν ύπάρχουν καί δημοκρατι-
κές δυνάμεις στόν χώρο τής Δεξιās. Ύπάρχουν. Άλλά είναι έγκλωβισμέ-
νες σ'ένα πολιτικό σχήμα πού περιλαμβάνει, προωθεϊ καί σπρωίζεται τελι-
κά στίς άδίστακτες δυνάμεις τής δικτατορικής καί μοναρχικής άκροδε-
ξιās -γιατί ή διόσπαση στούς κόλπους τής Δεξιās κατά τήν έφτάχρονη
δικτατορία άφοροϋσε όχι διαφωνία πάνω στήν άναγκαιότητα τής στρατιωτι-
κής επέμβασης αλλά διαφωνία στήν έπιλογή τοϋ φορέα της.

Τό ΠΑΣΟΚ πρέπει νά εἶναι πρῶτο στόν στίβο τοῦ ἀγῶνα γιά τήν ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ καί τήν ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ. Ὁχι μόνο γιατί δραματίζεται ἕναν περιφερειακά ἀποκεντρωμένο σοσιαλιστικό προγραμματισμό. Ἀλλά ἐπίσης γιατί ἡ ὑπερενισχυμένη συγκεντρωτική ἐκτελεστική ἐξουσία ἀποτελεῖ ἀποτελεσματικό μηχανισμό ἐλέγχου τῆς πορείας τῆς χώρας μας ἀπ' τό ξένο καί ντόπιο κατεστημένο καί τελικά ἀπό ξένα κέντρα ἀποφάσεων.

Ἀποφασιστική τέλος σημασία ἔχει ἡ ἐνεργός, πρωτοπόρα καί ὑπεύθυνη παρουσία τοῦ ΠΑΣΟΚ στούς διεκδικητικούς ἀγῶνες τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ, τοῦ ἀγρότη, τοῦ ἐργάτη, τοῦ βιοτέχνη, τοῦ μισθωτοῦ, τοῦ ἐπιστήμονα, τοῦ μικροεπαγγελματία, στούς ἀγῶνες τῆς πρωτοπόρας νεολαίας μας. Στά πλαίσια αὐτῶν τῶν ἀγῶνων πρέπει νά συμβάλλουμε στήν διαμόρφωση πολιτικοποιημένων ἀλλά ἀκκοματίστων συνδικαλιστικῶν φορέων, νά σφυρηλατήσουμε τήν ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ, πού ἀποτελεῖ τήν προϋπόθεση ὄχι μόνο γιά βραχυπρόθεσμες ἐ βελτιώσεις τῶν συνθηκῶν ἐργασίας καί διαβίωσης στά πλαίσια τοῦ συστήματος, ἀλλά προϋπόθεση καί γιά τήν τελική νίκη, γιά τήν πραγμάτωση τοῦ ὁράματος γιά τόν ὁποῖο τόσες γενιές Ἑλλήνων ἀγωνίστηκαν, γιά μιάν Ἑλλάδα πού νά ἀνήκει στόν Λαό της, γιά μιάν Ἑλλάδα πού νά ἀνήκει στούς Ἕλληνες.-